Itt mindenki csinált valamit – fantáziadús jelmezek

Farsang-sziget

Hogy milyen sziget? Elmesélem. Úgy volt az, hogy meglehetősen bandukolós hangulatban toppantam be az oskola mulatságára. Az járt a fejemben, hogy igazán megtalálta-e Ábel a világjáró kérdésére a választ. S miközben ezen törtem az agyam, látom, hogy igyekeznek az emberek erősen, hát, mentem utánuk. Beértem egy terembe, hol egyik felében rögtönzött kávézó hangulat csendesen beszélgető emberekkel, a másik fele meg üres, csak egyik sarkában egy merengő nagybőgő.

Ám sokáig nem volt időm ténferegni, mert egyszer csak muzsikaszót hallottam, s láttam, ahogy bevonult egy ... fura manóse-

reg, mondhatni. Mert innen kezdve valahogy megszűnt a realitás. Ami helyébe lépett: gyerekek varázsmeséje, s varázslatuk részeként eltűnt a határ a szemlélő és a résztvevő között... Roppant mulatság kerekedett: egyszerre volt ott nevető, beszélgető és táncoló gyerekcsapat, csárdástól ugrósig mindenféle táncok, népi játékok. Nem koncert volt ez, nem is produkció, bár volt benne mindkettő. Volt ott csűfolódó-kedves rigmusoktól az ugyancsak egyéni Hófehérke és sok törpéig mindenféle, de még az elmaradhatatlan seprűs tánc és hasonló irgeteg-forgatag sem maradt ki. Valahol a táncos mulatságok közepette a Kodály tánccsoport tartott egy kis kóstolót: nem tudom másoknak hogy, de nekem tarkóm-lábam bizsergett tőle...

Mindez persze némafilm lett volna *Magyar Kálmán* és a Fekete Föld közös hangvarázsa nélkül. Népzene és gyerekzsivaj együtt olyan szimfónia, amit nem lehet lekottázni s színpadra vinni, de még csak leírni se rendesen. A zenészek meg igazán kitettek magukért: annyira szívből húzták, hogy itt-ott egy-két könnycseppet

hangulat, a jó zenei összeállítás, a táncosok, a táncok, a fantáziadús jelmezek, hogy itt mindenki csinált valamit (szóról szóra ezt mondta), a kaja, ahogy az a bácsi (mutatja) táncolt, ... hogy ott voltak a szülők alig pár hetes csecsemővel, nagyszülők unokáikkal. A gyerekek így tanulják az igazi kultúrát, erre fognak emlékezni - fűzte hozzá valaki. Elhiszed-e, hogy itt mindenki odatette a vállát: önkéntes összefogás, ez tiszta közösségszeretetből született!!? – kérdezték. A szülők egy családi közösséget alkotnak, ritka dolog manapság – mondta másvalaki –, talán az a legszebb,

majdnem vissza kellett gyömöszölnöm. Szívből szólt, na, hallotta azt mindenki, aki ott volt. Még a keringő is, amit hozzátódtak a szünetbe. Azám, mert szünet is volt: a tánc után az eszem-

iszom következett. Ekkor kezdtem kérdezősködni, hogy mibe is csöppentem. Hogy a terülj-terülj asztalka a szülők hozzájárulása, azt még értem. De honnan jött a nagypapa, aki gondolt arra is, hogy meg kell melegíteni a túrós palacsintát? (S meg is tette...)

Ekkor határoztam el, hogy megkérdek másokat, hogy ők is azt érzik-e, amit én? Először azt kérdeztem, mi tetszett a legjobban. Megható és felemelő lett a válasz: kiemelt köszönet a zenészeknek, a Magyar családnak, a kodályosoknak és Gábornak – Évának, magyarországi vendégtáncosoknak a bemutatóért, tanításért, emberségükért, Klárának és a torontói Arany János iskola (így mondta) tanár-tanítóinak, az óvó néniknek, a szervezőknek, a gyerekeknek, a szülőknek összefogásukért, s annak a nagypapának, aki... De hát így mindenkit ki kell emelni, leltárt mégsem akarok... Na, még egyszer, mi is tetszett a legjobban: a vidám farsangi

hogy itt még az is igazán jól érzi magát, aki nem magyar.

Ez igazán jólesett. Az is, hogy a gyerekek előadás után a folyósón elkezdték

énekelni, hogy „Vígan, vígan...” Megerősítés volt a javából. Kár, hogy csak egy sziget volt a hétköznapok óceánjában – méláztam hazafelé, s akkor, mint a ménkő hasított belém, hogy Ábelnek erre azt mondaná: ha azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne, nem sziget volt ez, hanem itthon.

Leopold Máriusz

Ötezer órán át varrnak egy nagy terítőt – Kanadában és az Amerikai Egyesült Államokban is látható

Halasi csipke vagy arany?

Ha Kiskunhalas nevét halljuk, akkor azonnal a halasi csipke jut eszünkbe, s látomásunkban már körvonalazódnak a hófehér cérnából varrt gyönyörű minták, amelyeket gyakran látunk világhírességeken is. A pápától a diplomáciai élet vezetőin át a filmsztárokig sokuk őriz egy-egy gyöngyszemet ebből az évszázados, kifejezetten magyar mestermunkából, amelynek értéke vetekszik az aranyéval. Ez a hungarikum azon kevés iparművészeti értékeink közé tartozik, amely ma is világszínvonalú, s lelkes alkotó gárdájával és menedzserével Kanadától Ausztráliáig meghódította a nagyvilágot.

Mit gondol, kedves olvasó, mennyi idő alatt varrnak meg egy halasi csipkét? Ma is az évszázados rajzok alapján, az eredeti motívumok felhasználásával, természetes alapanyagú, leheletfinom cérnával, százszázalékos kézimunkával, valamint a tradicionális 60 féle öltésminta variációjával varr a tíz halasi csipkevarró, akik szinte gyermekkoruktól sajátították el ezt a tudást. Minden csipke egyedi, amelyen mindig csak ketten dolgoznak: a kontúrozó és a csipkevarró. A munka időigényességét mutatja, hogy van 4-5 munkaórával elkészült csipke (2,5–3 cm), ám a nagy terítők megvarrásához (50-60 cm átmérővel) 4500-5000 munkaóra is szükséges.

A halasi csipkét – egyediségét, utánozhatatlanságát elismerve – 1935-ben védjegyezték. Azóta még a legkisebb (2,5 cm) Halason készült csipkében is megtalálható a három egymáson keresztbe fektetett hal, amelyek elhelyezkedése is pontosan meghatározott.

Legutóbb Budapesten, az Utazás nemzetközi kiállítás sok ezer látogatója csodálhatta meg a kollekciót.

– Szeretnénk ennek az egyedülálló iparművészeti alkotásnak nem csak a szépségeire rámutatni, hanem XXI. századi küldetését is meghatározni és a mindennapokban betölteni, többszörösen gazdag értékesítési lehetőségeit feltárni, azokat bel- és külföldön egyaránt megismertetni – mondta *Kiliti Zsuzsanna*, a Halasi Csipkeház igazgatója.

Nem véletlen, hogy kiemelkedő művészi értékét jutalmazva, 2004-től a Hungaricum Klub ötödik tagjaként viszi Magyarország hírét szerte a világban.

Az alapítványt 1992-ben hozta létre a város önkormányzata, hogy intézményes keretek között, minden évben többmilliós támogatással tegyen meg mindent a halasi csipke fennmaradásáért és népszerűsítéséért. Példamutató ez a támogatás, különösen manapság, ezekben a válságos években, de az önkormányzat és az alapítvány dolgozói menedzserei „bírják még cérnával...”

Az elmúlt 100 év során a világ több híressége kapott halasi csipkét a magyar állam ajándékaként. *Alice Roosevelt*, *Umberto* király, *IV. Károly* és *Zita* királyné, *Julianna* holland uralkodó mellett 1996-ban *II. János Pál* pápa, 2000-ben *Hitachi* japán hercegnő, továbbá a libanoni, a ciprusi, az osztrák köztársasági elnök felesége.

A Közalapítvány hitvallása: a Halasi Csipkét közelebb hozni a ma emberéhez, szembesíteni azzal a tudattal, hogy a csipke mint olyan nem csupán a letűnt korok „dísze”, hanem a XXI. szá-

zad embere számára is elérhető érték. Hivatalos fogadásokon, bálokon és egyéb ünnepi alkalmakkor ezek a „csipkés” ruhák versenyre kelhetnek az egyéb modellekkel, s kitüntető elismerést jelentene, ha a divat prominens személyiségei is felismernék a halasi csipkében rejlő ezernyi lehetőséget.

2005-ben új fejezet kezdődött a halasi csipke történetében. Ekkor mutatták be az azóta népszerűvé vált ezüstékszer- és dísztárgykollekciót. Az iparművészek által sterling ezüstbe foglalt csipkék a modern divat kiegészítő elemeit alkotják, amelyek elérhető áron és formatervezésüknek köszönhetően minden korosztály számára viselhetők. A lakberendezés kedves elemeit alkotják az elegáns tálcák, faliképek, asztali kis álló képek is.

Ez az ezüstékszer- és dísztárgykollekció a Külügyminisztérium protokoll-ajándéklistáján is szerepel. Egyedi megrendelésre csipkébe varrhatók pl. családok címerei (Batthyány-család), továbbá cégek és hotelek emblémái, egyházak jelképei. A halasi csipke kitűnő kiegészítője esküvőknek is: karikagyűrű, fejdísz, nászajándék.

Az 1935-ben épült Csipkeházat érdemes felkeresnie annak, aki kellemes környezetben, a világ zajától elvonulva szeretne megismerkedni a halasi csipkével, annak múltjával és jelenével. A látogatások lehetőség van csipkeverrási bemutató megtekintésére és a különböző meseszép halasi csipkék és emléktárgyak megvásárlására.

Nem mindennapi csipkés élményt kínál a Halasi Csipke Közalapítvány megrendezésében, a Csipkeházban 2009. április 24. és május 10. között lezajló, hagyományos nemzetközi csipkefesztivál, amelyen magyarországi és külföldi csipkeműhelyek mutatkoznak be. Érdemes ellátogatni!

A halasi csipke fontos szereplője a magyar diplomáciai életnek, ezáltal is építve az ország imázsát. A Külügyminisztérium által 2001 novembere óta utaztatott, 22 csipkéből álló, a több mint 100 éves történetet bemutató „bőröndkiállítás” az európai és az ázsiai magyar nagykövetségek szervezésében nagyon sok látogatót vonzott, és fontos része volt a Magyarország kulturális értékeit bemutató rendezvénysorozatoknak (pl. a Magyar Magic Londonban). Ez a kiállítás 2008 szeptembere óta a kanadai nagyvárosokban látható, majd 2009 júniustól a New York-i kulturális évad részeként Amerikát hódítja meg.

Ha a bálnák beszélni tudnának...

... akkor beszámolnának élményeikről, amit a vízben úszkáló, kajakozó (a képen Domokos István társaságát élvezik éppen), szörfözó vagy csónakázó élőlények szolgáltatnak számukra. Elmondanák, hogy külön hajótúrákat szerveznek csak azért, hogy őket bámulják, fotózzák, és sokszor integetnek is nekik, amit persze viszonozni kell, és nagyon szívesen visszakalimpálnak uszonyaikkal, aminek az élőlények – na jó, nevezzük nevén a gyereket –, emberek nagyon örülnek, és így rendszeresen visszajönnek, és tovább integetek.

Akkor most elárulom, hogy a helyszín a Csendes-óceán, mégpedig Ausztrália partjainál, ott is a Sydney közelében csellengő cetekről esik szó. A szezonjuk a hűvösebb évszakban van. Ez a májustól októberig terjedő időszakot öleli fel, ami itt, a déli féltekén az ősztől tavaszig terjedő időt jelenti, magyarul télnek is nevezhetjük. A hegyekben még hó is esik, ha szerencsénk van a kedves ideutazónak, még hógolyózhat is. A bálnák viszont sokkal érdekesebbek, főleg, hogy tényleg nagyon közel jönnek a hajókhoz, és egyenesen a szemünkbe néznek!

Nagyon jó fejek, igazi szórakozást és hatalmas élményt nyújtanak. Persze, ilyenkor mindig eszembe jut a japánok együgyű bálnavadászata, amit tudományos kutatásként próbálnak beállítani, hülyének nézve ezzel az egész világot. Igaz, még sosem próbálták feltárni, nyilvánosságra hozni a kutatás célját és lényegét, így azt továbbra is teljes homály fedi, de szerintük ez az ürügy jól hangzik, és különben is, érjük be ennyivel. Ez olyasmi, mint ami nemrégiben történt, amikor bezárták itt az egyik fotókiállítást, ahol a „művész” meztelen gyerekek és tinédzserek képeit állította ki, a perverzióját a művészet névjegyével védve le. Neki nem jött be, a japánoknak (eddig) igen.

De most inkább a bálnákról írok. Naponta kb. 500-600 bálna úszik fel ilyenkor a Déli-sarktól egészen fel az Egyenlítőig. Május-június tájékán felúsznak, majd szeptember-október tájékán vissza. Július-augusztus az eltévedt vagy lemaradt cetek ideje, sokkal kevesebb van belőlük, mint épeszű társaikból akik – ahogy az egy rendes bálnához illik – összetartanak, és együtt nyomulnak oda, s vissza. Persze nincs kivételezés, az összes bálna mindenki kedvence, folyamatosan beszámolnak róluk és nyilvántartják útvonalukat, hogy zavartalanul haladhassanak. Északra vonulnak ilyenkor, ott több az élelem, télen a Déli-sarkon kicsit lehűl a levegő, és a planktonok nem akarnak szaporodni. Északkabbra viszont tele van velük a víz, terített asztalként vár rájuk a melegebb éghajlat. Ha hálóba, ti. halászvagy cápahálóba, gabalyodnának, azonnal mentésükre indulnak még a delfinek is! Még erre is szokott lenni példa. Jó fej itt az állatvilág. Érdemes egy ilyen hajótúrára benevezni. Már, ha állatbarátok vagyunk, persze. És bírjuk a tengeri hajózást.

Dr. Dancs Beáta
dancsb@hotmail.com

A MAGYARSÁG New York-i képviseletei
Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a Kanadai/Amerikai Magyarság hetilap szeretné az Egyesült Államokban is mind szélesebb körhöz eljuttatni információit, s olvasói részére hirdetési és előfizetési lehetőséget nyújtani. Ennek érdekében várjuk a különféle közösségekben tevékenykedő honfitársainkat, jelezzék ezzel kapcsolatos igényeiket szerkesztőségünkbe.
Előfizetés a hetilapra
Mintapéldány igényítése
Hirdetések feladása
Az amerikai-magyarságot érintő közérdekű tájékoztók és információk elhelyezése
Hámori Inc.
Dr.Hámori Péter
PO BOX 87
New York,NY 10150
(212) 867-6722
pelikali@verizon.net
Molnár Travel Utazási Iroda
215 East 81st Street
New York, NY 10028
(212) 535 3681;
(212) 744-2967; (917) 817-4721
www.MolnarTravel.com
Fizessen elő és hirdessen a MAGYARSÁG-ban!

WATCH WHAT HUNGARY WATCHES!
NEXTV
DUNATV, HIRTV, M2, ECHOTV, ATV
DIRECTLY FROM HUNGARY
A GREAT NEW SERVICE OFFERED BY NEXTV
AVAILABLE NOW ANYWHERE IN CANADA
That channel 182-ATV- Hungarian Package - in now available for viewing.
SIGN UP NOW FOR
$15.99/MONTH
FOR ALL FIVE (5) TELEVISION CHANNELS
1.866.365.6723
HUNGARIAN@GETNEXTV.COM

PÁNDY PIROSKA &
ifj. SÁNTA FERENC CIGÁNYZENEKARA
A csodálatos énekes díva és a
virtuóz hegedűművész 2009-es turnéja!
Sánta Feri Kossuth díjas hegedűművész és
Pándy Piroska énekművész (a Budapesti Madách színpadról)
BUDAPEST TO VIENNA IN MUSIC
AN EVENING OF ENJOYABLE MUSIC
PERFORMANCES IN:
Hungarian Songs, Popular Music, Operettas, Musicals and Dance Music
MÁRCIUS
19 TH NANIMO JOZSI 250 741 1627
20 FR VICTORIA KATI 250 383 3470
21 SA VANCOUVER MIKLOS 778 858 4510
26 TH OAKLAND ASKENAT CTR 510 525 5099
(11-12)